

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)
No. (Štev.) 19.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
8. MAJA (MAYO) 1958

Iz poslanice predsednika Frondizija

Po slovesni prisegi je predsednik Frondizi začrtal svoj delovni program v daljši poslanici, iz katere prinašamo nekatere odstavke:

“Naloga, ki nas čaka, ne zahteva po svoji velikosti dela enega moža, in tudi ne samo skupine mož. Je naloga vsega arg. ljudstva in istočasno tudi odgovornost vseh. Dežela zahteva združeno sodelovanje vseh delovnih sektorjev in popoln doprinos vseh posameznih naporov. Naj nihče ne čaka, da bo vse prišlo od vlade. Izvršna oblast bo storila svoje delo, nudila pa potrebno pomoč in poživljala delovnost ustvarjalnih sil, ki vse izhajajo iz naroda samega.”

“S koreninami vred moramo iztrgati iz src Argentincev sovraštvo in strah.”

“Danes, 1. maja 1958, vlada arg. naroda v imenu vsega ljudstva spušča zastor nad vsem, kar se je zgodilo vse do tega trenutka. Zaključujemo obdobje, da bomo v stanju napraviti velik korak naprej.”

“Prvi predlog, ki ga bomo predložili, bo uzakonjenje široke in dobrosrčne amnestije. Na osnovi iste miselnosti ne bo v času našega vladanja v Argentini nihče preganjan zaradi svojih idej, političnega ali sindikalnega udejstvovanja, in tudi ne bo drugih preiskovalnih komisij kakor samo tiste, ki se bodo namenile raziskovati neizmerne možnosti našega duhovnega in stvarnega napredka.”

“Zapuščam sleherni strankino udejstvovanje in slovesno izjavljam, da iz vladne palače ne bomo vodili strankarske politike. Argentina namreč potrebuje ustvaritev pogojev globokega in civiliziranega sožitja, začeni s resničnim političnim sožitjem.”

“V okviru ustave bo vladala svoboda in v okviru svobode bo red.”

“Spoštovali bomo človečanske pravice, kajti tako ukazujejo ustava in zakon, pa tudi zato, ker takšno spoštovanje predstavlja sestavni del našega pojma o človeku kot zvišenemu bitju. V tem duhu bomo ljubosumno čuvali nedotakljivost zasebnega življenja in življenja v družini. Pod našo vlado bomo v celoti zagotovili vse svoboščine in bistvene pravice: svobodo izražanja, združevanja, vdruževanja, predvsem pa svobodo kritike in opozicije v zakonitih merah. Ta konkretna jamstva bodo dosegala tako osebne stike kakor pošto in intimnost družine.”

“Spriči preverjenega dejstva, da je odnos med plačami in življenjskim stroškom utrpel precejšnje spremembe, ki gredo na škodo delavcev, bo vlada odobrila izredno povišanje plač. Ta ukrep je neobhodno potreben, da tako izpravno življenjsko draginjo in dovolimo vredno in človeka dostojno življenje vsem delavcem, tako ročnim kakor umskim.”

“Našli smo deželo v vrsti konfliktov in težav, ki nas silijo k vključitvi nekaterih povišanj plač in mezd z retroaktivnostjo. Toda, ko bomo končali s temi nevesočnostmi, ne bomo v času našega vladanja še naprej prakticirali škodljivega sistema določevanja plač z retroaktivnostjo. Povišanja plač, ki bodo sprejeta, ne bodo nujno predstavljala tudi novih zvišanj cen za neobhodno potrebne življenjske predmete, posebno še, ako vzamemo v poštev zadnje tedne izvedena povišanja.”

“Drugi razlog sindikalnih pretresov je dejstvo, da delavci niso mogli svobodno izvoliti svojih zakonitih predstavnikov in voditeljev. V svrhu svojega pravičnega razvoja je delavskemu gibanju treba zagotoviti vlado demokratičnih svoboščin. Zato bo naša vlada poskrbela, da bo predvsem podvzela potrebne mere za zagotovitev izvajanja sindikalnih pravic: pravico do stavke, vdruženja in združevanja, izražanja in predstavnštva. Posredovati bo dalje treba potrebna sredstva, da bodo delavske organizacije lahko uporabljale radijske postaje, časopise in lokale, da bodo tako mogle širiti in seznanjati ljudstvo s svojimi stališči.”

“Izvršna oblast ne bo priznala nikake pravice do vodstva sindikata, ako to ni zrastle iz volje članov. Nobeno dejanje nasilja ne bo dajalo pravice do vodstva ali predstavnštva kakega sindikata. Za-

sedba sindikatov s silo bo dokončno prepovedana.”

“Vzgojna politika predstavlja enega izmed bistvenih temeljev. V tej zadevi bo morala država izpolniti vse dolžnosti, ki izvirajo iz ustave, in vsa načela o svobodni uka in svobodni nauka. Sleherni Argentinec bo imel dostop do vzgoje in pravico do izbire tako zase ali, kakor očetje, za svoje otroke do takšne vrste šole, kakor sam hoče. Očuvanje teh pravic je bistveno, kajti obvezno vsiljevanje določene miselnosti v šolstvu predstavlja nevaren vdor v posvečeno področje vesti.”

“Vemo, da se morale ne more vsiliti z dekretom. Je način življenja, je ozračje, ki zajema vse človeško udejstvovanje. Republika pa hoče živeti resnično moralno življenje. Dejali smo, da spuščamo zastor nad vsem, kar se je doslej zgodilo, toda od danes dalje smo vsi dolžni voditi zgledno življenje tako v zasebnem kakor javnem življenju. Zakon bo strogo kaznoval vse tiste, ki bodo kršili predpise o zglednem držanju v javni službi.”

“Revolucionarno obdobje se je končalo. Od danes dalje oborožene sile ne odločajo več. Od danes dalje odločajo predstavniki ljudstva, katerega sestavni del so tudi tisti, ki sestavljajo oboro-

Velike slavnosti v Argentini ob nastopu predsednika dr. Frondizija

Prvi maj je v Argentini državni praznik. Po republikani so številne proslave praznika dela, v kongresni palači pa začeta redno zasedanje senat in parlament. Letošnji prvi maj je pa imel še poseben pomen. General Aramburu je kot predstavnik argentinskih oboroženih sil, ki so septembra leta 1955 strmoglavile Peronov absolutistični režim, izročil predsedniško oblast dne 28. februarja t. l. svobodno izvoljenemu predsedniku dr. Arturju Frondiziju. Pri istih volitvah, ki so bile po dvajsetih letih zopet popolnoma svobodne, so bili poleg predsednika izvoljeni še podpredsednik, guvernerji in viceguvernerji za posamezne province, poslanci in senatorji za zvezni parlament in za provincijske parlamente, ter župani in občinski svetovci za posamezna mesta.

Zgodovinski dogodki so se razvijali takole:

General Aramburu in kontraadmiral Rojas govorita narodu v slovo

Govore sta imela po radiu v sredo 30. aprila. Gen. Aramburu se je zahvalil vsem, ki so ga v času, ko je bil 900 dni predsednik začasne vlade osvobodilne revolucije, podpirali, pa naj bodo to njegovi prijatelji ali neprijatelji. Zlasti so bile tople njegove besede zahvale podpredsedniku Rojasu. Naglasil je, da je prišel na oblast, ne da bi to želel. Obdržal jo je zato, da jo sedaj zopet vrača ljudstvu. Z željo naj bi Bog naklonil mnogo sreče vsemu narodu in naj bi nova vlada v svojih naporih uspela, je zaključil svoj poslovljni govor.

Kontraadm. Rojas se je v govoru spominjal vseh, ki so padli za svobodo, za tem je pa poudarjal, da je vlada osvobodilne revolucije naučila vse ljudi, revne in bogate, vojake in civiliste, naj neprestano bdijo nad svobodo. Tudi on želi novi vladi popoln uspeh, Boga pa prosi, naj bi ljudi razsvetlil, da bi našli pravo pot za srečno skupno sožitje vseh Argentincev. Istega dne zvečer je bila v gledališču Colon slavnostna gledališka predstava v čast raznim delegacijam, ki so prišle na prvomajsko slavnost v Buenos Aires.

Zaprisega novega predsednika in podpredsednika

Je bila dne 1. maja ob desetih dopoldne v sejni dvorani Narodnega kongresa. Ob napovedani uri so bili v njej zbrani vsi poslanci in senatorji. Sedeže, ki so določeni za ministre, so zasedli najuglednejši predstavniki inozemskih držav. Tako predsednika republik Uru-guaya in Peruja dr. Fischer in dr. Manuel Prado, Joan George Maurer, predsednik prezidija velike narodne skupščine FLR Romunije, zastopnik papeža Pija XII. njegov apostolski delegat v Boliviji Msgr. Humberto Mozzoni, podpredsednik USA in osebni zastopnik

žene sile. V tem je čudovita bodočnost tisočev vodij, oficirjev, podoficirjev, vojakov in rekrutov: imajo orožje, pa bodo spoštovali ustavo, zakone, državne kakor provincijske, odločitve sodišč in ukaze predsednika kot vrhovnega poveljnika vseh sil, kakor to določa ustava. Smo ljudje brez orožja, imamo pa moralno moč, ki izvira iz naše oblasti. Vojska se vrača v svoje vojašnice, mornarica na ladje in letalstvo na svoje baze, izpolnjuje tako ustavne sklepe in vključuje se v veliko delo, ki se danes pričnjava.”

“Čaka nas neizmerna naloga. Izbojevati moramo boj brez usmiljenja z zaostankom, zastojem, malodušnostjo in obupanostjo. Izkoreniniti moramo nevednost, ubožstvo, bolezen in strah pred bodočnostjo. Vse naše sile bomo morali posvetiti in vse naše znanje, da spet dvignemo to deželo in jo usmerimo v pot napredka. V tej gigantski mobilizaciji bo edini igravec argentinsko ljudstvo. V njej ne bo vodij, ampak samo predstavniki različnosti ljudske volje, ki je našla sedaj svoj čas za uresničenje svojih hotenj. Usoda nam je dala grozno odgovornost prvega mesta v tej ogromni vrsti, ki je danes pričela korakati. Popolnoma se zavedamo, da smo samo majhno orodje velike odločitve, sprejemamo pa vse dolžnosti in odgovornosti, ki iz nje izhajajo.”

predsednika Eisenhowerja Rihard Nixon ter še drugi podpredsedniki nekaterih ameriških in evropskih republik. Delegati ostalih držav so bili v stranski ložah. V teh so bili tudi številni odlični visoki državni civilni in vojaški funkcionarji ter cerkveni dostojanstveniki. Vse galerije so bile prepolne ljudi, ki so vsi nestrno pričakovali zgodovinskega trenutka, ko bo Argentina zopet dobila ustavnega demokratičnega predsednika. Listi so v svojih poročilih navajali, da kongresna palača še nikdar doslej ni bila tako polna ljudi kot ob tej slavnosti.

V kongresno palačo sta dr. Frondizija pripeljala dva po činu najvišja častnika arg. oboroženih sil generala Osorio Arana in Bedoya. Njegov vstop v dvorano so navdušeno pozdravili intransigentni radikalni poslanci, člani 58 delegacij, ki so zastopali države, s katerimi ima Argentina prijateljske stike ter številno občinstvo. Niso pa ploskali poslanci ljudske radikalne stranke, ki so napram novemu režimu v opoziciji. Dr. Frondizi je prisegel pri Bogu in sv. Evangelijih. Besedilo prisige je izgovarjal počasi, posamezna mesta pa z močnim poudarkom. Tako tista mesta, ki govore, da se bo pri svojem delu držal ustavnih določil ter da bo svoje delo opravljal kot predsednik z zvestobo in rodoljubljem. Za dr. Frondizijem je prisegel tudi podpredsednik dr. Aleksander Gomez.

Po zaprilegi je novi predsednik takoj začel brati svojo prvo poslanico narodu. Intransigentni radikalni poslanci so ga znova in znova prekinjali s svojim odobravanjem, poslanci ljudske radikalne stranke so pa mirno sedeli na svojih mestih. Zaploskali so samo enkrat in to tedaj, ko je dr. Frondizi omenjal radikalnega predsednika Irigoyena. Najvažnejše odstavke iz njegove poslanice objavljamo na uvodnem mestu.

General Aramburu izroča dr. Frondiziju predsedniško oblast

Potem, ko je dr. Frondizi prebral poslanico narodu je v spremstvu generalov Arane in Bedoye odšel s kongresa v vladno palačo na Majjskem trgu. Spotoma je pregledal čete, ki so bilo po Majjski avenidi razporejene za poznejšo vojaško parado. V vladni palači je dr. Frondizi ostal z gen. Aramburjem in kontraadm. Rojasom, ministri vlade osvobodilne revolucije in z odličnimi inozemskimi gosti skoro eno uro v prijateljskem razgovoru.

Ko sta oba predsednika vstopila v Beli salon, ki je bil prepoln odličnih gostov — vsi niti vanj niso mogli in so nekateri bili v sosednjih salonih ter po hodnikih — so ju vsi navdušeno pozdravili. Fotoreporterji so napravili brez števila posnetkov, prav tako kinooperaterji, te-

levizijska postaja pa je ves čas prenašala vse slavnosti. General Aramburu ni nosil generalske uniforme, ampak frak, kakor dr. Frondizi. Državni notar je takoj prebral akt o izročitvi predsedniške oblasti. Med tem je general Aramburu izročil dr. Frondiziju predsedniško leno ter mu jo pripel čez prsi. Prav tako mu je izročil predsedniško palico. Akt o izročitvi predsedniške oblasti je prvi podpisal gen. Aramburu, za njim pa dr. Frondizi kot novi ustavni predsednik. To sta storila z zlatim pisalom, ki je bilo izdelano za ta zgodovinski trenutek z napisom “Izročitev predsedniške oblasti”.

Po tem zgodovinskem dogodku sta si gen. Aramburu in dr. Frondizi krepko stisnili roko ter se objela. Isto je storil Rojas. Aramburu in Rojas sta nato v spremstvu dr. Frondizija in podpredsednika dr. Gomeza zapustila Beli salon. Vsi navzoči so jima navdušeno ploskali in vzklikali njuna imena. Aramburu se je nato preoblekel v navadno civilno obleko ter je v njej zapustil vladno palačo. Do glavnih vrat ga je spremljal novi predsednik.

Pozdrav množice

Ko se je Aramburu vozil iz vladne palače v svoje privatno stanovanje z istim častnim spremstvom, kakor ga je imel ob prihodu v vladno palačo dr. Frondizi, so ga množice ob vsej poti navdušeno pozdravljale. Zbrale so se da javno izrečejo zahvalo vladi osvobodilne revolucije, ki je Argentini zopet vrnila svobodo ter oblast izročila svobodno izvoljeni ustavni vladi.

Enako toplih manifestacij ter izrazov simpatij je bil deležen Rojas, ko se je iz vladne palače vračal na svoje privatno stanovanje.

Zaprisega nove vlade

Potem, ko sta Aramburu in Rojas zapustila vladno palačo, se je dr. Frondizi vrnil v Beli salon ter je zaprisegel ministre svoje vlade. Sestavo vlade objavljamo na drugem mestu.

Vojaška parada

Po zaprilegi nove vlade je bila pred vladno palačo vojaška parada, v kateri je sodelovalo 13.200 mož, ki so korakali pred svojim novim vrhovnim poveljnikom. Nastope posameznih oddelkov arg. oboroženih sil je spremljala s koračnicami godba, ki je štela 190 mož. Mimohod vojske so začeli bolivijski kadetje s svojo godbo, tem so sledili kadetje republike Peru, za njimi so pa nastopili oddelki uruguayske vojske. Zatem so Majski trg v nizkem poletu preletele eskadrile argentinskega vojaškega letalstva. Letalci so nastopili v vseh vrstah letal — z lovci, opazovalnimi letali ter najtežjimi bombniki na reakijski pogon. Vseh letal je bilo okoli 160. Pri vojaški paradi so sodelovali tudi uruguayski vojaški letalci. Nastopili

Rihard Nixon v Argentini

Med številnimi delegacijami, ki so bile v Argentini na prvomajskih slavnostih ob nastopu novega predsednika dr. Frondizija, je vzbujal največjo pozornost osebni zastopnik predsednika Eisenhowerja severnoameriški podpredsednik Rihard Nixon, ki je prišel na slavnosti s svojo soprogo Patricijo Ryan in večjim spremstvom.

Med bivanjem v Argentini se je Nixon lahko osebno prepričal, da Argentina resnično začinja novo dobo svojega življenja v demokraciji in svobodni. To je lahko ugotovil, ko se je kar na lepem ustavlil s svojim avtomobilom na ulici, se pomešal med ljudi, se z njimi rokoval, pozdravljal in spuščal v razgovore. Ljudje so ga v veliki večini posvobodno toplo pozdravljali. Vse je preselel prijateljski ton, s katerim je občeval z ljudmi. Komunistično usmerjeni elementi so seveda dajali izraza navdušenju svojim čustvom in z Nixonovim obiskom niso bili zadovoljni. Vendar so bili v ogromni večini tisti, ki so Nixona navdušeno pozdravljali kot predstavnika naroda, ki nosi levji delež vseh naporov in bremen za obrambo svobode in demokracije v svetu.

Med njegovim obiskom se je zgodila tudi neprijetnost, da je prišel nekaj minut prepozno na slavnost v kongresno palačo. Ta zadeva iz časopisnih poročil še sedaj ni pojasnjena. Nekateri pravi-

PALABRAS FINALES DEL MENSAJE DEL PRESIDENTE FRONDIJA

“Pedimos a Dios que nos conceda la fuerza necesaria para enfrentar y vencer todos los obstáculos; para tener serenidad, decisión y energía frente a las más graves dificultades; para tener capacidad y equilibrio y para ser justos.”

Pedimos a Dios que nos infunda la sagacidad que nos permita reconocer la mayor sabiduría de los demás y utilizarla al servicio del país.

Pedimos a Dios que nos otorgue bondad para inspirar confianza y humildad para reconocer nuestros propios errores.

Quiera Dios iluminar a vuestras honorabilidades y guiar a este gran pueblo argentino, que merece paz, libertad y progreso, por el camino de su felicidad y su grandeza. Pero quiera también el pueblo no esperar todo de la providencia y decidirse a enfrentar el porvenir con ánimo resuelto y esperanzado corazón”.

ZAKLJUČNE BESEDE IZ POSLANICE PREDSEDNIKA FRONDIJA

“Prosimo Boga, naj nam da potrebno moč, da bomo mogli sprejeti in zmagati vse težave; da bomo trezni, odločni in močni spričo največjih težav; da bomo sposobni in razsodni in za vse pravični.”

“Prosimo Boga, naj nam da modrosti, da bomo znali priznati večje znanje drugih in ga porabiti v službi naroda”.

“Prosimo Boga, naj nam da dobroto, da bomo znali ljubiti bližnjega, sposobni, ki bo vzbujala zaupanje, in ponižnost, da bomo znali priznati naše lastne napake.”

“Naj Bog razsvetli vas in vodi to veliko argentinsko ljudstvo, ki je vredno miru, svobode, napredka, po poti sreče in blagostanja. A to isto ljudstvo naj tudi ne upa, da bo vse prišlo od previdnosti, pač pa naj se odloči sprejeti bodočnost z odlično dušo in upolnim srcem”.

so z osmimi aparati, angleško vojaško letalstvo je pa bilo zastopano z enim letalom Comet II ter z dvema bombnikoma na reakijski pogon Avro Vulcan.

Po nastopu argentinskega, uruguayskega ter angleškega letalstva so pred novim argentinskim predsednikom korakali posamezni oddelki arg. oboroženih sil — tako oddelki suhozemske vojske, mornarice in letalstva. Množice so zlasti navdušeno pozdravljale strunne nastope mladih kadetov — bodočih častnikov suhozemske vojske, mornarice in letalstva.

Z vojaško parado, ki je trajala polni dve uri, so bile slavnosti ob nastopu novega argentinskega predsednika zaključene.

jo, da je kriva policija, ki ni razčistila ulice, da bi Nixonov avtomobil mogel nemoteno priti do kongresne palače, na drugi strani so pa nekateri listi zapisali, da je Nixon sam dejal, da je osebno odgovoren zato, da je prišel prepozno.

Nekaj podobnega se je istega dne zgodilo v predsedniški palači, ko se je v veliki množici gostov kar naenkrat znašel med fotoreporterji ter jim je začel kar pomagati pri njihovem napornem delu. Pred začetkom vojaške parade je novi predsednik dr. Frondizi opazil, da je mesto, ki je bilo zraven njega določeno za Nixona, prazno. Hitro se je ozrl naokoli, da bi ga našel, pa ga je zagledal med ljudmi na enem od predsedniških balkonov. Dr. Frondizi je takoj poslal ponj svojega pobočnika ki ga je pripeljal k njemu na častno mesto.

V svojih izjavah, ki jih je dajal ob raznih priložnostih, je Nixon dokazal, da je izredno dober poznavalec vseh političnih in gospodarskih problemov, tako domačih, kakor svetovnih. Njegovi odgovori na raznih konferencah so bili kratki, jasni in so sledili takoj slehernemu postavljenemu vprašanju.

Na vprašanje, če ima Severna Amerika dolarje na razpolago tudi za Argentino, je na javnem sestanku Argentinsko-ameriške trgovske zbornice dejal, da jih je zanjo tam vedno dovolj. (Nadaljevanje na 2. strani)

Desetletnica Družabne pravde

Prvi maj je vsako leto praznik Družabne pravde. Letošnji prvi maj pa je Družabna pravda slovesneje praznovala kot druga leta, ker je praznovala desetletnico svojega obstoja. Ni bilo sicer velikih znanjih manifestacij, toda proslava v Slovenski hiši na Ramón Falconu je bila lepa in prisrčna. Udeležilo se je je lepo število zastopnikov slovenskih organizacij ter članov Družabne pravde.

Sveta maša

Svoj desetletni jubilej je Družabna Pravda začela s sv. mašo, ki jo je v kapeli Slovenske hiše daroval podpredsednik Družabne pravde g. prof. dr. Ivan Ahčin. Daroval jo je za žive in rajne člane Družabne pravde. Po evangeliju je imel dr. Ahčin na zbrane lep in globok govor, v katerem je povedal, da praznujemo danes trojni praznik. Prvi maj je danes civilni in ponekod tudi državni praznik, in z njim svobodni svet proslavlja zmago težke delavske borbe zoper nečloveški kapitalizem. Dalje praznujemo liturgični praznik sv. Jožefa Delavca, ki ga je Cerkev ustanovila zato, da nasproti kapitalističnemu in komunističnemu pojmovanju dela postavi krščansko pojmovanje dela. In končno praznujemo danes tudi desetletnico Družabne pravde, ki v zamejstvu nadaljuje to, kar so krščansko socialni delavci z dr. J. E. Krekom doma začeli delati pred 60 leti, da prepojijo ves slovenski narod s krščansko socialno miselnostjo. — Po končani sv. maši je g. dr. Ahčin zmolil molitve za rajne člane Družabne pravde.

Jubilejno zborovanje

Takoj po sv. maši je predsednik D. P. g. Erjavc Lojze začel jubilejno zborovanje. Prisrčno je pozdravil številne zastopnike slovenskih organizacij v Argentini ter člane D. P. in ostale goste. G. Jan Maks je nato v temeljitem govoru orisal zgodovino nastanka Družabne pravde, njen razvoj in njeno delo vse do današnjih dni. Povedal je, da je Družabna pravda ustanovila pred desetimi leti v Pozzuoliju pri Neaplju petorica oseb (Jan Maks, Jonke Jože, Močilnikar Franc, Mravlje Franc in Šest Janez), ki je smatrala za potrebno nadaljevati v tujini delo, zočeto v domovini. Novo v tej organizaciji je bilo, da je zapustila razredni okvir in postala organizacija delavcev in podjetnikov.

Dalje je g. Jan omenil delo, ki ga je Družabna pravda opravila v desetih letih svojega obstoja: izdala je 108 številčk svojega glasila, založila več brošur in knjig in med temi monumentalno delo dr. Ivana Ahčina: Sociologija in Socialna ekonomija (ki se pravkar tiska); dala je pobudo za izvedbo petih socialnih dnevov v Argentini; organizirala je socialne študijske krožke; dala je iniciativo za osnovanje Mednarodne federacije krščanskega delavstva Srednje Evrope, kjer smo Slovenci več let imeli predsednika, sedaj pa imamo tajnika; se je udeleževala raznih mednarodnih kongresov, prireditvev in razstav po svojih zastopnikih. Vedno pa se je D. P. trudila, da bi bila v kar najboljših odnosih z vsemi slovenskimi publikacijami in društvi. Vse to delo bo z božjo pomočjo nadaljevalo tudi v bodočnosti.

Nato je Družabni pravdi čestital g. direktor Anton Orehar. Povdaril je, da ji čestita zlasti zaradi njene žilavosti in vstrajnosti v borbi za dosego svojih ciljev, čestita k jasnosti programa in zvestobi do krščanskega socialnega nauka, in končno čestita k lepim uspehom, ki jih je D. P. v svojem desetletnem delu dosegla.

G. Erjavc je prečital čestitki, ki jih je prejel, in sicer brzojavko g. dr. Ludvika Puša in g. Mravlje Franca, ki sta čestitala Družabni pravdi k njeni desetletnici. Potem se je navzočim toplo zahvalil za obisk in je zaključil lepo uspešno zborovanje.

Občni zbor

Po jubilejnem zborovanju se je v istih prostorih začel redni občni zbor Družabne pravde. Začel ga je predsednik g. Lojze Erjavc, ki je predlagal, da se pošljejo z občnega zbora pozdravi: kardinalu Copelu, apost. administratorju Lafitteju, škofu dr. Gregoriju Rožmanu, predsedniku Narodnega odbora za Slovenijo dr. Mihi Kreku, direktorju Antonu Oreharju ter vsem slovenskim časopisom in revijam. Sledila so poročila odbornikov in sicer predsednika Erjavca Lojzeta, tajnika Rudolfa Smersuja, blagajnika Edvarda Škulja, urednika Horvata Avgusta, organizacijskega referenta Jana Maksa, ki je poročal tudi namesto odsotnega upravnika Šesta Janeza. V imenu nadzornega odbora je g. Masič Pavle predlagal, da se odboru da razrešnica, kar je bilo soglasno sprejeto.

Dr. Nahtigal - prvi predsednik Slov. akademije znanosti in umetnosti - umrl

V Ljubljani je umrl dne 29. marca t. l. prvi predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, njen sedanjí redni član in vseuč. prof. v p. dr. Rajko Nahtigal. Pok. starosta slovenskih slavistov in znanstvenik svet. slovesa se je rodil v Novem mestu leta 1877. Gimnazijo je obiskoval v Novem mestu in Ljubljani, kjer se je že v višjih razredih z vso vnemo posvečal študiju jezikoslovja. Slavistiko je študiral pri Jagiču na dunajski univerzi. Po doktoratu se je podal v Rusijo ter je tam dve leti delal pri Fortunatovu in Šahmotovu, ted. največjih ruskih slavistih, strokovnjakovih v primerjalnem in slovanskem jezikoslovju. Tako se je vrnil na Dunaj temeljito pripravljen za vseučiliško katedro, katero je dobil končno po štrekljevi smrti leta 1913, ko je bil imenovan za izrednega profesorja slavistike v Gradcu, potem, ko je dve leti poučeval ruščino na raznih dunajskih visokih šolah. Po ustanovitvi Jugoslavije se je z vso vnemo posvetil delu za ustanovitev in ureditev slovenske univerze v Ljubljani. Bil je prvi dekan njene filozofske fakultete, večkrat njen rektor in vse do upokojitve leta 1955

predstojnik Slovanskega inštituta.

Poleg znanstveno-vzgojnega dela je pok. Nahtigal posvetil svoje moči tudi organizaciji znanstvenega dela. Dolga leta je bil predsednik Znanstvenega društva in po ustanovitvi Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani pred drugo svetovno vojno je bil njen prvi predsednik.

V svojem dolgoletnem znanstvenem delu je pok. Nahtigal napisal in objavil skoro sto knjig in razprav, med katerimi so take, ki uživajo priznanje najuglednejših slavistov v svetu.

Z njegovo smrtjo sta ljubljanska univerza ter Slovenska akademija znanosti in umetnosti izgubili moža, ki je sve svoje velike sposobnosti posvetil slovenski slavistični vedi, moža, ki je s svojim plodovitim delom ne samo pripeljal bistveni delež k razvoju slovanskega jezikoslovja, ampak je vzgojil in izoblikoval tudi več rodov slovenskih slavistov.

Za zasluge, ki si jih je pridobil za razvoj in razmah slovenske slavistične vede je dobil visoka odlikovanja v pred in povojni Jugoslaviji.

Rev. Marko Kranjc 70 letnik

V nedeljo 11. maja t. l. bo v Rimu slavil 70 letnico svojega rojstva g. Marko Kranjc, biv. narodni poslanec in slovenski javni delavec.

Jubilant se je rodil 11. maja 1888 v Veliki Zimici v župniji Sv. Barbara pri Mariboru. Gimnazijo in bogoslovje je dovršil v Mariboru, v teologiji se nato izpopolnil še v Gradcu, pravo pa absolviral na ljubljanski univerzi. V duhovniška je bil posvečen 11. septembra 1910. V dušeskrbju je deloval pred prvo svetovno vojno v Središču ob Dravi in v Ribnici na Pohorju. Med prvo svet. vojno je bil 4 leta vojni kurat v Gradcu, na ruski in italijanski fronti ter pri vojnem superioratu v Inostu. Po svetovni vojni je bil dušni pastir v Makolah pri Slovenski Bistrici. Na vseh dušnopastirskih mestih se je z vso vnemo udeleževal tudi v javnem življenju: V Središču je ustanovil Orlovski in Orliški odsek. Prosvetno društvo in Posojilnico, v Ribnici na Pohorju in v Makolah pa Mladeniško in Dekliško zvezo.

Avgusta meseca leta 1919 je v Mariboru prevzel uredništvo tednika "Slovenski gospodar" ter narodnoobrambne ga glasila "Straža", ki je izhajala dva do trikrat na teden. Ob lista je tiskala in zalagala Tikarna sv. Cirila v Mariboru. Istočasno je bil privzet v Izvršni odbor Slovenske ljudske stranke za Spodnje Štajersko v Mariboru.

Ob preosnovi Slov. ljudske stranke, ko je pri volitvah v ustavodajno skupščino leta 1920 prvič in zadnjič izgubila absolutno večino, je vodstvo stranke g. M. Kranjca z novim letom 1921 imenovalo za tajnika SLS za južno polovico Štajerske s sedežem v Celju, medtem, ko je Franjo Žebot obdržal severno polovico Istega leta je bil kooptiran v o-srednji Izvršni odbor SLS v Ljubljani. Poleg tajništva SLS je imel v Celju še na skrbi Kmečko zvezo ter prosvetna društva in mladinske organizacije svojega okoliša. S prijatelji je v Celju obnovil mladinsko glasilo "Naš dom", ki ga je že pred prvo svetovno vojno v Mariboru ustanovil dr. Anton Korošec, a je med vojno list moral prenehati izhajati. Po treh letih se je Naš dom z urednikom Kranjcem preselil zopet v Maribor ter je postal sčasoma glasilo Prosvetne zveze v Mariboru.

Občni zbor je nato izvolil šest odbornikov, ki jim je potekla poslovna doba. G. Jan Maks je ob tej priložnosti predlagal v imenu odbora Družabne Pravde, da izvoli občni zbor za častnega predsednika Družabne Pravde g. prof. dr. Ivana Ahčina za izredne zasluge, ki jih ima za Družabno Pravdo. Navzoči so s krepkim poslanjem sprejeli ta predlog. Dalje je g. Jan predlagal, da se na izpraznjena odborniška mesta izvolijo naslednji: za podpredsednika g. Luka Milharčič, za tajnika g. Jan Maks, za urednika g. Smersu Rudolf, za upravnika g. Janez Šest, za organizacijskega referenta g. Gabrijel Kranjc in za odbornika za delavska vprašanja g. Korošec Jože. V nadzorni odbor je predlagal g. Pavla Masiča in g. Janka Arnska, za predsednika razsodišča pa g. Albina Magistra st. Predlog je bil soglasno sprejet in predsednik Erjavc, kateremu letos ni potekla poslovna doba (enako kot ne blagajniku g. Edvardu Škulju) se je prisotnim lepo zahvalil za udeležbo in je zaključil občni zbor.

Po izvolitvi Fr. Žebota za narodnega poslanca je g. M. Kranjc prevzel tajništvo S.L.S. za vse področje Sp. Štajerske, za Prekmurje in tiste dele Koroške, ki so pripadli Jugoslaviji. Pod njegovim vodstvom je mariborsko stran-

kino tajništvo delovalo vedno v najlepši harmoniji z ljubljanskim, v katerem so stranki posvečali vse svoje moči in sposobnosti dr. Fr. Kulovec, France Gabrovšek, dr. Miha Krek ter Jože Košiček. Po preselitvi v Maribor je bil izvoljen tudi v načelstvo Združene zveze v Ljubljani z nalogo, da posveča posebno pozornost in skrb združništvu na Štajerskem, Koroškem in v Prekmurju. V Mariboru je pa bil član načelstva Tiskarne sv. Cirila in Spodnještajerske ljudske posojilnice, katere duša je bil dr. Jerovšek.

Leta 1927 je bil izvoljen v Oblastno skupščino in Oblastni odbor v Mariboru. Predsednik obeh je bil dr. Josip Leskover, njun vnet pospeševatelj pa veliki župan dr. Schaubach. V letih absolutizma — 1929 do 1935 je bil g. Kranjc član "štirinajstorice", t. j. tajno delu-

RIHARD NIXON V ARGENTINI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Za podelitev kreditov so pa potrebni pogoji, da je v Argentini stabilna vlada, da je privatna iniciativa zaščitená, da ne bo več novih podržavljenj in da je dolarsko posojilo vrnjeno v dolarjih. Glede kreditov za dvig petrolejske industrije v Argentini je pa dejal, da podelitev kreditov v te svrhe ni nujno vezano na podeljevanje kakih koncesij.

Med svojim bivanjem v Buenos Airesu je Nixon imel več razgovorov z novim predsednikom dr. Frondizijem.

Ob svojem odhodu iz Argentine je na argentinsko ljudstvo naslovil toplo poslanico, v kateri pravi, da ga je presenetil vtis, ki ga je dobil ob svojem prvem obisku v tej deželi, upoštevajoč zlasti dejstvo, da dežela začinja sedaj novo dobo svojega življenja. Argentinci naj imajo zagotovilo, da jim ameriški narod želi mnogo sreče. Za novo vlado pravi, da ima izredne možnosti, da ob podpori naroda sprejme ukrepe in pokaže, da zna vladati tako, da bo republika gospodarsko napredovala. V imenu svoje žene in v svojem imenu se zahvaljuje vladi in narodu, ki so storili vse, da je bilo njuno bivanje v Argentini tako prijetno in koristno.

V Buenos Airesu sodijo, da je Nixonov obisk v Argentini povsem uspel in bo koristil obema državam.

jočega izvršilnega odbora Slovenske ljudske stranke in Ljubljani, ki je sklenila in podpisala znano Slovensko deklaracijo, zaradi katere so morali leta, 1933 v internacijo dr. Anton Korošec, dr. Franc Kulovec, dr. Marko Natlačen in dr. Anton Ogrižek.

Poleg podtalnega dela SLS je bil g. M. Kranjc v prvi dobi absolutizma, dokler so nepolitične organizacije lahko še javno delovale, tudi tajnik Kmečke zveze za Štajersko in tajnik Prosvetne zveze v Mariboru. Dalje je bil član Narodne obrane v Mariboru, ki je pod predstvom generala Rudolfa Majstra, vršila slovensko narodno-obrambno delo na severni meji.

Leta 1938 je bil g. Marko Kranjc izvoljen za narodnega poslanca za ptujski okraj. Ob izbruhu vojne leta 1941 je bil v Ljubljani član Narodnega sveta, ki je deloval pod predstvom bana dr. M. Natlačena, med vojno in okupacijo član podtalne Slovenske zaveze.

V usodnih majskega dneva 1945 je bil na Koroškem. Dne 11. V. 1945, predno so domobranci prekoračili Dravo pri Borovljah, je po naročilu Narodnega odbora za Slovenijo z domobranskim generalom Krenerjem posredoval pri angleškem polkovniku-poveljniku celovškega mesta za sprejem in zaščito domobrancev in pred komunisti prihajajočega civilnega prebivalstva. Angleški polkovnik je po daljšem telefoniranju obema sporočil, da vse sprejme pod pogojem, da domobranci odložijo orožje. Ko se je z gen. Krenerjem s tem sporocilom vrnil v Borovlje, so domobranci in civilisti krenili proti Celovcu. Toda takoj po prekoračenju Drave so Angleži domobrancem orožje pobrali. Naslednji dan ja z g. dr. Bajlecom interveniral ponovno in slednjič je tozadevno formalno vlogo izdelal in izročil angleškemu poveljstvu dr. Jože Basaj.

Po vojni je postal član Narodnega odbora za Slovenijo, pa 1951 zastopnik Zveze krščansko-demokratskih strank Srednje Evrope v New Yorku s področjem za Italijo in sedežem v Rimu.

Poleg svojega mladinsko vzgojnega in organizatornega ter prosvetnega dela in udeleževanja v politični organizaciji ter združništvu, je jubilar našel še vedno toliko časa, da je prevedel nekaj del iz tujih jezikov v slovensščino. Tako priljubljenega češkega pesnika Julija Zeyerja "Marijin vrt (Zahrada Mariánská). Knjiga je izšla v dveh izdajah v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Njegov je prevod tudi dela nemškega asketičnega pisatelja jezuita Meschlerja "Trije temelji duhovnega življenja — Drei Grundlagen des geistlichen Lebens". To knjigo je izdala Mohorjeva družba, ki je imela tedaj svoj sedež v Prevaljah, pozneje ga je pa prenesla v Celje. Neposredno pred drugo svetovno vojno je pa opisal slovenski mladini "Svetopi-semse junake". Knjižica je z umetniškimi ilustracijami izšla pri Mohorjevi družbi v Celju, pa so jo Gestapovci z ostalo zalogo knjig Mohorjeve zaplenili, odpeljali ter uničili.

Nova konferenca NATO

Zunanji ministri 15 držav članov NATO so se v ponedeljek sestali na tridnevno konferenco v Copenhagenu, na kateri so predvsem razpravljali o problemu vrhovne konference. Manjše članice NATO so se pritoževale, da jih USA, Anglija in Francija niso dovolj točno in hitro obveščale o svojih pogajanjih z ZSSR. Dullesu je bila poverjena naloga podrobno poročati na tej konferenci o položaju, v katerem se pogajanje za vrhovno konferenco nahajajo.

Zunanji ministri Belgije, Kanade, Danske, Francije, Zah. Nemčije, Grčije, Islandije, Italije, Luksemburga, Nizozemske, Norveške, Portugala, Turčije, Anglije in USA so se sestali v danskem kongresu ter je to njihov prvi sestanek po decembru lanskega leta, ko so predsedniki članic NATO v Parizu objavili načelo soodvisnosti držav NATO. Pretekli mesec pa so obrambni ministri NATO odobrili vojaške načrte o pojačanju in modernizaciji vojaških sil NATO.

Eno glavnih poročil je na sedanji konferenci podal glavni tajnik NATO Spaak, in sicer o problemu razorožitve, o nemški združitvi in o splošni evropski

ARGENTINA

Nova argentinska vlada je sestavljena takole: Minister za notranje zadeve dr. Alfredo Vitolo, minister za zunanje zadeve in bogočastje dr. Carlos Florit, minister za vzgojo in pravosodje dr. Luis MacKay, minister za finance dr. Emilio Donato del Carril, minister za narodno zdravje dr. Hector Noblia, minister za vojsko general Hector Solano Pacheco, minister za mornarico kontraadmiral Adolfo Estevez in minister za letalstvo Comodoro Roberto Huerta. Najmlajši minister je zunanji minister. Star je komaj 29 let. Vlada bo narodnemu kongresu poslala v odobritev zakonski osnutek o ustanovitvi ministrstva za narodno obrambo, ki naj bi združilo dosedanja tri vojna ministrstva. Če bo kongres ta zak. osnutek odobril, bo vlada imenovala za ministra za narodno obrambo civilno osebo, sedanji ministri vojnih resorov bodo pa postali državni tajniki z rangom ministra ter se bodo udeleževali sej vlade. Novi civilni ministri so prevzeli vodstvo še ostalih resorov, dokler vlada končno ne uredi tega vprašanja.

Med prvimi zakoni, ki ga je nova vlada predložila v odobritev narodnemu kongresu je zakon o široki in splošni amnestiji za vse politične in gremialne prestopke. Napovedani so tudi zak. o snutki, s katerimi hoče vlada izreči posebno priznanje argentinskim oboroženim silam ter napredovati v višje čine div. gen. Aramburaja in Arano ter kontraadmirala Rojasa.

Zaradi narodnoobrambne dela so jubilara ob izbruhu prve svetovne vojne avstrijske nemške oblasti zaprle. Nekaj časa je bil zaprt tudi v času absolutizma v Jugoslaviji, ob okupaciji pa tudi pod Italijani.

Jubilant je slehernemu javnemu delavcu vzgled marljivosti, vztrajnosti, poštenosti in požrtvovalnosti. Kot duhovnika pa so ga globoko spoštovali in ga spoštujejo prijatelji in nasprotniki.

Užival je polno zaupanje dr. Korošca in bana dr. Natlačena ter je spadal med njune najožje sodelavce.

Jubilant živi sedaj v Rimu ter je še vedno neumorno delaven član slovenske politične emigracije.

Čestitkam in najlepšim željam, ki mu jih za njegovo sedemdesetletnico izrekajo v Rimu živeči Slovenci ter njegovi številni prijatelji in znanci po svetu, se pridružuje tudi Svobodna Slovenija. Svojim najtoplejšim voščilom jubilaru za njegov sedemdesetletni življenjski praznik, priključuje prošnjo Bogu, naj bi mu podelil še dolgo let življenja v zdravju in moči, da bi lahko še naprej tako nesebično deloval za koristi slovenskega naroda, kakor je to delal vsa leta doslej. Naj bi mu Bog podelil tudi še to srečo, da bi dočakal dan resnične osvoboditve slovenskega naroda izpod sedanje komunistične sužnosti.

Bog ga živi še mnogo let!

IZ TEDNA V TEDEN

Ameriška in argentinska vlada sta se sporazumeli, da bodo ameriška letala smela zajemati zrak nad Argentino v visokih plasteh za proučevanje radioaktivnega prahu, ki ga nosijo zračni tokovi sveta s področij atomskih poskusov, bodi si na Tihem oceanu ali v ZSSR. Zaradi sovjetskih pritožb nad letala-

njem ameriških atomskih bombnikov čez severni tečaj proti sovjetskim mejam, so USA predložile — Varnostnemu svetu v razpravo in odobritev predlog, po katerem naj bi USA in ZSSR skupno izvajali zračno kontrolo nad spornim področjem in se tako zavarovali pred (Nadaljevanje na 3. strani)

Novice iz Slovenije

V Moderni galeriji v Ljubljani so imeli nedavno razstavo 85 del trinajstih koroških slikarskih umetnikov. O značilnostih in pomenu razstave sta govorila ravnatelj Moderne galerije Zoran Kržišnik in podpredsednik umetnostnega združenja za Koroške Nitsch.

V Ljubljani je izšlo "Linhartovo izročilo", t. j. knjiga z zgodovinskimi pregledom slovenske dramske književnosti in slovenskega gledališča. Za knjigo je napisal esej "Slovenska dramatika — izročilo Antona Tomaža Linharta" dr. Franc Koblar, esej "Evropeizacija slovenske gledališke kulture" pa prof. Filip Kumbatovič s povzetkom v francoskem, angleškem in ruskem jeziku. Knjiga je ilustrirana s 350 posnetki raznih uprizoritev, portretov gledaliških umetnikov ter faksimilov starih rokopisov in gledaliških dokumentov, izšla je pa

založbi Drame Slov. narodnega gledališča v Ljubljani.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani je pred sedmimi leti izdala v nakladi 25.000 izvodov Slovenski pravopis. Knjiga je v razmeroma kratkem času pošla. Zato se je Slovenska akademija znanosti odločila, da bo izdala novo izdajo, ki bo prinesla tudi nekatere spremembe v pravopisu, zlasti glede pisave krajevnih in zemljepisnih imen. Novi slovenski pravopis pripravila posebna Komisija za novi pravopis pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, Novi trg, Ljubljana. Ta komisija sprejema tudi vse želje in predloge za novi pravopis.

Slovenske elektrarne so pred Božičem dosegle rekordno letno proizvodnjo električnega toka 2 milijona kilovatnih ur.

IZ TEDNA V TEDEN

(Nadaljevanje z 2. strani)

ti nenadnemu napadu. ZSSR je ameriški predlog vetirala. Bil je to 83. sovjetski veto v Varnostnem svetu.

Namesto dolge vojaške parade so letos 1. maj proslavili v Moskvi z dolgim sprevodom enega milijona moskovskih meščanov, ki so nosili velika mirovna bandera. Vojaški del sprevoda je trajal samo 15 minut. Prav tako ni bilo zračne parade.

Ameriška mornarica je objavila, da bo ustvarila v južnem Atlantiku posebno udarno silo, s katero bo ščitila ta del južne poloble pred sovražnimi podmornicami. Poveljnik teh pomorskih enot bo admiral E. E. Stephan, ki bo imel za svoje glavno oporišče ameriško pomorsko bazo na Trinidad.

V Londonu je 618 britanskih znanstvenikov podpisalo poziv angleški vladi, naj preneha z atomskimi poskusi, ker da radioaktivni elementi iz nuklearnih bomb predstavljajo veliko nevarnost za bodočo generacijo. Med podpisniki so Nobelov nagrajavec lord Boyd Orr, bivši direktor prehranbene in poljedelške organizacije ZN, Julian Huxley, bivši direktor državnega fizikalnega laboratorija, 69 članov Royal Society, angleške vrhovne znanstvene organizacije ter 93 profesorjev znanosti in medicine britanskih univerz.

USA je 11 državam, ki se udeležujejo pri znanstvenih raziskavah južnega tečaja v okviru IGY, predložila sklicanje konference, na kateri bi si medseboj zagotovile, da bodo Antarktiko uporabljale samo za mirne svrhe. Konference naj bi pripravili v pridonjnih treh tednih. USA predlaga, naj bi se obdržal status quo na Antarktiki. Anglija, Argentina in Chile so sprte glede gotovih predelov antarktične celine.

Nasser je v Moskvi sporazumno s

sovjetsko vlado izjavil, da je Izrael največja ovira za mir na Bližnjem Vzhodu in da je ta država orodje zapadnih velesil za njihovo prodiranje v arabske države. Na 18 dnevnem obisku ZSSR, ki se bo končalo 15. maja, nameravajo sovjeti Nasserju razkazati tehnični napredek svoje totalitarne države.

Italijanski škofje, 282 po številu, so preteklo nedeljo objavili poziv vsem italijanskim volilcem, naj 25. maja na splošnih volitvah volijo stranko, ki zagotavlja krščansko ureditev države. Poziv je bil prečitán v 22.000 cerkvah po Italiji ter je iz njega razvidno, da naj volilci volijo krščansko demokratsko stranko. Velik hrup je dvignil komentar II Quotidiana, ki je objavil, da grozi vsem, ki bi volili komuniste ali socialiste, izobčenje, na podlagi dekreta Sv. solice iz julija 1949. II Quotidiano je uradni organ italijanske katoliške akcije.

GORIŠKA IN PRIMORSKA

Ameriška delegacija se je nedavno mudila v dolini Nadiže. O njej je beneško slovenski list Matajur zapisal naslednje pomembne besede:

"Ameriška delegacija je zagotovila, da bo še naprej pomagala otroškim vrtcom. Pru je, da takou skrbijo za naše otroke, škoda pa je, da ne vvedo kakuo nekatere učiteljice mačehovsko ravnaajo z malimi otroci, če se par igranju med sabo pogovarjajo v domačem jeziku. Če bi ameriška delegacija mogla pomati tudi v tjem pogledu, bi napravila še venče dobro djelo!"

KOROŠKA

Umrl je Franc Langhammer, rodóm Čeh, ki je svoj čas bival v Mariboru, potem pa kot izgnanec prišel v taborišče Waidmannsdorf. Pokopal ga je župnik Kruger ob asistenci Vilkota Pippa, ki je pokojniku tudi spregovoril v slovenščini poslovlilne besede.

Starodavni grad na Brdu pri Lukovici, v katerem je živel znani slovenski pisatelj Janko Kersnik, so med drugo svetovno vojno partizani zažgali. Po vojni te lepe stavbe niso obnovili in razvaline sedaj razpadajo v kulturno sramoto sedanjih rdečih gospodarjev.

Sv. Peter pod sv. Gorami, kjer je znana štajerska božja pot ob Sotli, so komunisti preimenovali v Bistrico ob Sotli. Nočejo, da bi jih kraj spominjal na svetnika sv. Petra.

Umrli so. V Ljubljani: Janez Jože, Posip Primožič, upok., Ludvik Kosterc, upok. pivovarne Unión, Marija Postržin, roj. Snaj, Jozip Medved, Konrad Reicher, Ivan Preželj, Ivana Erženova, roj. Mole, Margita Gostiša, Antonija Oraž, Anton Zdešar, upok, CEŽ, Ana Bačar, biv. sejmarka, Justina Kovarčič, upok., Marica Duša, biv. gostilničarka, Maruška Stupica, roj. Rovšek, Stane Černič, avtomehanic, Drago Mikuš, podpolkovnik v p. Agust Šiler, trg. zastopnik v p., Ing. Karel Orel, v gradbeni svetnik v p., Angela Ronkel, roj. Robavs, Martin Dolinar, rud. upok., Alfonz Merčun, šofer, Tomaž Pokorn,

v. poštni inšpektor v p. Marija Prepeh, roj. Jevšjak, Franc Leskovec, upok. Amalija Pavlič, roj. Baš in Jože Andrejak v št. Vidu, Franc Vidic v Senčurju, Valentin Laznik v Kranju, Valentin Kalar na Viču, Roman Rupar v Škofji Loki, Josip Pehani, šef žel. kurilnice v p. v Celju, Franc Peterle, tesar v Trebelnem, dr. Ivan Dobravec odvetnik v Radovljici, Marija Pogačnik, upok. v Presejrih, Marija Kralj, roj. Žele v Bečičevem, Marija Furlan, roj. Terčelj v Mančah pri Vipavi, Valentin Zamljen v Stranjah, Marija Rotar, roj. Štrukelj v Sp. Gameljnih, Marija Škrjanc v Sp. Duplah, Fani Koprivšek v Celju, Jože Knez, kov. mojster v Vižmarjih, Jože Janc, kroj. mojster in pos. v Seničnem Franc Hočevar, veleposestnik v Zg. Hrušici, Uršula Oblak, vdova v Celju, Magda Lapornik v Opatiji, Marija Sajovic, učit. v p. v Kranju, Josip Dušej v Vel. Orašju v Srbiji, Josip Breznik v Domžalah, Alojzija Godec, roj. Nanut, biv. trgovka v Podpeči, Ivan Vrtačnik, žel. v št. Vidu, Jože Volfand v Slovenjem gradu in Valentin Zorman na Viču.

SLOVENCİ V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Drugi kulturni večer SKA, ki je bil v soboto 3. maja v Bullrichevem salonu, je bil posvečen romanu "Ljubljanski triptih", ki ga je napisal Ruda Jurčec in je nedavno izšel v založbi Slov. kulturne akcije. Da je roman vzbudil zanimanje in pozornost, je dokazala udeležba na kulturnem večeru.

Pređaval je pisatelj romana Ruda Jurčec sam. V prvem delu predavanja je prikazal glavna mladinska gibanja v domovini med prvo in drugo svetovno vojno. Pomudil se je dalj časa zlasti pri tkzv. križarstvu. Ni se pa omejil le na mladinska gibanja v katoliškem taboru, ampak je pokazal na take pojave tudi v liberalnih vrstah. Nakazal je dalje preokrete v komunistični stranki, ki so bili posledica različnih gledanj. Tudi je pokazal na delne sile, ki so vzbudile posomezna mladinska gibanja. Tako je vsaj bežno podal osnove miselnosti slovenske mladine ob začetku komunistične revolucije.

Poznavanje te miselnosti je koristno za bralca tega romana. Če vsaj sluti smeri in pota, ki so zanesle posamezne osebe, nastopajoče v romanu, v vrtimec revolucije, mu je razumljivejši odnos teh oseb do razvoja po revoluciji.

V drugem delu pa je pisatelj Ruda Jurčec najprej navajal kako si je zamislil svoj roman in v koliko je svojo zamisel mogel izvesti. Nato pa je analiziral osebo za osebo, ki nastopajo v romanu.

Po končanem predavanju se je razvila debata. Zanimiv kulturni večer je zaključil dr. Tine Debeljak, ki se je zahvalil predavatelju in občinstvu.

Slovenec, župnik novoustanovljene župnije

V nedeljo 4. t. m. je bil ustoličen na

novoustanovljeni župniji San Francisco Solano (Quilmes) za župnika g. Mario Lavriha, sin tukajšnjih staronaseljencev. V zastopstvu nadškofa iz La Plata msgr. Plaza je novega župnika zaprisegal in mu predal v skrb župnijo g. F. Glavač, ki je novemu župniku skupno z bogoslovcem g. J. Langusem pri sv. maši asistiral in ob tej priliki imel na navzoče vernike tudi primeren nagovor. Pri slovesni sv. maši je pel zbor "Galus".

OSEBNE NOVICE

Poročila sta se v nedeljo 4. maja v župni cerkvi v Ramos Mejia gđc. Sonja Čop iz znane jeseniške družine in g. inž. Jože Bavdaž iz Sao Paola v Braziliji. Poročil ju je ženinov rojak iz Škofje Loke g. Janez Kalan ob dvajsetih s poročno sv. mašo Nevestina priča je bil njen oče g. August Čop, ženinova priča pa je bil njegov škofjeloški rojak g. dr. Tine Debeljak. Mlademu paru obilo sreče in naše iskrene čestitke!

Nadalje sta se poročila para: Ga Slavka Grum, roj. Matjažič in g. Anton Furlan ter gđc. Emilija Levpovšek in g. Ciril Pregelj. Iskreno čestitamo.

SAN JUSTO

Koncert Lanuških pevčkov

Kdo bi se mogel odreči tako prijazenemu in izrednemu vabilu! Prvi samostojni koncert naše mladine. Lepo nedeljsko popoldne je privabilo v prostorno farno dvorano v San Justo mnogo rojakov od blizu in daleč. Veliki in mali so željno pili pesem za pesmijo, ki so prihajale iz otroških grl Lanuških pevčkov in se oblikovale pod večšo roko dirigentke gđc. Zdenke Virantove. Petim Marijinim pesmim je sledila lepa vrsta naših narodnih, ki sta jih prekinila dva pevška prizorčka, koncert pa je spet zaključila pesem nebeški Materi.

Vsak teden ena

FURMANSKA

Da bi biva lijepa ura,
da bi sjava svitva luna,
da bi prišev moj furman d'mov.

Je dro biva lijepa ura,
je dro sjava svitva luna,
pa ni prišov moj furman d'mov.

Šibre v okencih cingljajo,
konjci v štalci že hrzajo,
zej je prišov moj furman d'mov!

Čista in sočna pesem je slehernega poslušalca napolnila s polnim zadoščenjem in iskrenim priznanjem mlademu in upa polnemu zborčku in njegovi dirigentki, pa tudi vsej lanuški skupnosti. Vsem častitamo k naporom za ohranitev in poživitev naše pesmi v tujini. Zavest, da je otroška pesem obnovila in tudi zbudila v navzočih ljubezen do naših najdražjih biserov, naj bo plačilo za neštete ure in neprecenljiv trud gđc. Virantove, nastopajočim otrokom pa tudi vsem, ki so prispevali k tako lepi preireditvi.

SAN MARTIN

V naselju Villa Progreso je v noči 27. aprila t. l. nenadoma umrl g. Filip Strel. Pogreb je bil v ponedeljek 28. aprila ob obilni udeležbi Slovencev na pokopališče San Martin. Pogrebne obrede je opravil g. duh. svetnik Karel Škulj, ki se je tudi v ganljivem govoru poslovlil od rajnega rojaka. Mnogo vencev in izredno velika udeležba rojakov ob delavniku je dokaz o velikem ugledu, ki ga je imel rajni rojak Strel med Slovenci in domačini. Pok. Strel je prišel v Argentino pred 28. leti ter zapuščá tu ženo in sina edinca. N. p. v. m!

V Villa Progreso je na cvetno nedeljo zadela huda nesreča družino Marka Gulina, ki ima v tem naselju trgovino s čevlji. Pred tremi leti je gospodarja 57. letnega Marka Gulina zadela paraliza. Onemoglega moža, ki sam sploh ne more več hoditi, je prenašala njegova krepka žena. Pred dobrim mesecem je pa tudi ona močno zbolela na jetrih. Bila je 15 dni v bolnišnici, nato so jo pa poslali domov, kjer se je na domači postelji ločila od družine. Pokopali so jo dne 29. marca t. l. na pokopališču San Martin. Zapuščá onemoglega moža in dva otroka. Rajna rojakinja je bila krščanska in narodno zavedna žena. N.p.v.m.

Kadar nalagaš svoje prihranke, misli predvsem, kdaj in kako jih boš dobil vrnjene. Zato se ne zanašaj samo na lasten preudarek! Vprašaj za nasvet znanca ali prijatelja, ki je mogoče že dvignil iz potrebe svojo nalozbo pri "PROMETU" in se boš kaj lahko odločil, komu boš zaupal svoj denar.

PROMET SRL, capital m\$n. 100.000, (edina družabnika brata Kristof), 25 de Mayo 533/III., Buenos Aires — T. E. 31-6435.

JANEZ GRILC

Po suhem in po morju iz Buenos Aires v Venezuelo

Valparaiso je eno najpomembnejših čilenskih mest. Obala v polkrogu obkrožá morje. Mesto pa skoraj popolnoma leži na pobočju. Zato se z zgornjega dela mesta odpre lep pogled na pristanišče. Ko se oziram po ulicah, vidim, da je tu doma veliko več revščine kot v Argentini. Z g. župnikom, ki me je sprejel pod streho, sva si proti večeru ogledala njegovo mestno četrt, ki se imenuje "Cerro Esperanza" (Grič upanja). Razezta se v hrib in iz vseh vogalov diha revščina. Smejal sem se, ko sem videl fantiče prav na vrhu pobočja igrati žogo — kako so letali, da jim ne bi ušla v dolino. Do duhovnika, se zdi, da so ljudje prijazni, kajti povsod so nas ljudje s pragov svojih hiš pozdravljali, otroci pa so nam kar naprej vpili "padrecito, padrecito" (pomanjševalnica od oče: očka), kar v tem jeziku ni nič tako čudnega.

Zivljenja v Čilu je precej dražje, vsaj nekatera živila, kot so mi pravili, tudi delavec zasluži manj. Turistom precej navijejo raznih taks. Vse gre v tisoče, kar se nam iz Argentine zdi še posebno veliko.

Prav te dni so Čilenci v politični borbi. Septembra meseca volijo predsednika republike. Po ulicah imajo propagando razni kandidati. Pravili so, da ima največ možnosti Alessandri, ki kandidira v liberalni stranki (partido liberal). Poleg tega se berejo še tale imena: Bossay, Freí (dem. cristiano, ki tudi računa z ve-

liko volilci). Zamorela je po svoje zanimiv, ker je duhovnik. Vrgel se je v politiko. Ker mu je škof prepovedal kandidaturu, je pustil talar in se vrgel v polit. propagando. Baj je nastopa precej strupeno proti kleru in cerkvi. Allende je pa kandidat leve. Ker je komunistična stranka prepovedan, ne nastopa pod imenom, a je pravi komunist.

Imel sem "srečo": kar tri pomembne dogodke sem doživel. 1) Požar framasonске lože v petek 7. marca v Santiagu. Povzročil ga je kratek stik in je bilo precej škode, posebno v knjižnici. 2) Smrt šefa komunistov Galo Gonzalez "en algun lugar de Santiago" (nekje v Santiagu), kakor so poročali časopisi. Mož je živel in deloval podtalno. Nič ne, vedel za njegovo bolezen, zato je povzročila iznenadenje. Allende — kandidat za predsednika — je bil takoj obveščen o smrti svojega šefa. 3) Potres. Precej na široko so pisali o njem časopisi. Po pravici povedano, jaz ga nisem čutil. Močnejši je bil v Santiagu. Trajal je 40 sekund.

V nedeljo 9.III. ob 3 h sem se ukrcal na lad. "Marco Polo", italjansko ladjo družbe "Italmar". Prevažá potnike in tovor. Ljudstva je bilo precej. "Črnih" nas je tokrat ne za eno fero, pač pa kar za eno škofijo: šest duhovnikov, 5 bratov in ca. 20 nun. Ladijski kaplan nam je uredil, da moremo maševati. Ladja ima 2 oltarja: za 1. in za 3. razred.

Odrinili smo ob napovedani 17. uri. Vožnja je prijetna. Sicer nas malo gugá, vendar vreme je lepo in brez večjega vetra in ne prevroče. Plovemo kakih 50 km od obale. Skozi nas spremelja Cordillera, precej pusta.

Edina zanimivost morja do sedaj so "leteče ribice". Velike so kakih 20 cm in letajo 30 do 50 cm nad gladino kakih 20 m in zopet padejo v morje. Obliko imajo pravega majhnega letala.

Vožnja je počasna — 14,5 milj na uro (1 milja 1850 m), a vztrajna.

V torek 11.III. smo prispeli ob 9 uri v Antofagasto. Ladijski informativni list je prinesel to poročilo o tem mestu: Ima ca. 170.000 prebivalcev. Je važno trgovsko središče in je zvezano z mestom La Paz (Bolivia) z železnico. Ves dan smo stali do polnoči. Naložili so veliko bakra. Potniki smo si mogli ogledati mesto. Leži ob obali. Okrožajo ga goli hribi, nudi vtis revščine.

12. marca ob 11 h smo pristali v Arica, zadnjem mestu na čilski obali. Ima ca. 20.000 ljudi. Je odprto mesto (brez carine) in zvezano z La Paz z mednarodno železnico 440 km dolgo, ki se dvigne 4000 m visoko. Da more vlak tako visoko, se poslužuje "eremallena", ki je dolga 42 km. Pristali smo proč od obale. Potnike in tovor so prevažali po čolnih. Proti jutru smo znova odpluli naprej.

13.III. Vožnja enolična. Plovemo ob peruanski obali. Zvečer smo premaknili ure za 60 minut nazaj. Tudi zibanja danes ni manjkalo. Precej ljudi se je počutilo slabo, nekateri so celo urha klicali.

14.III. Dnevno poročilo za danes nas je obvestilo: Okrog 17 h bomo prispeli v Callao. Je najvažnejše peruansko pristanišče s 120.000 prebivalci. Zvezano je z Limo — glavnim mestom Peruja, ki šteje 1.200.000 prebivalcev. Lima je pomembno mesto, posebno po svoji tradiciji. V njem se vidi veliko pomembnih spomenikov iz kolonialne dobe in se imenuje tudi "La Ciudad de los Reyes" (mesto kraljev). Mišljeni so to španski kralji. Slovci Lima tudi po prvi južno-ameriški svetnici. Tu je bila rojena in umrla Sv. Roza.

14. III. okrog šestih popoldne smo prišli v Callao. Dovolili so nam, da smo zapustili barko. S sopotnikom, šolskim bratom, sva se napotila v mesto Lima. Callao je pravzaprav pristanišče glavne mesta Peruja Lime. In Lima je bila cilj najine ekskurzije.

Od Callao do glavnega mesta Peruja bo kakih 20 km. Poizkala sva taksi. Količko nama bo računalo? 30 sol nam je dejal prvi (Sol je perujski denar, op. ur.). Z dolarjem je imel Sol razmerje 1:23. Preveč se nama je zdelo. Iskala sva drugega. Pa naju povabi nek duhovnik, ki se je vozil na isti ladji, in pravi, da bo vožnja le dva Sol-a za osebo. Ni bilo treba dvakrat reči. Že smo brzeli v Limo. Po četrtturni vožnji smo bili tam. Prometa v mestu je veliko, zato je šla tam počasi naprej. Ves promet urejujejo magično zelena in rdeča očesa. Z drugim avtom sva se odpeljala v kolegij bratov krščanske šole. Kdo bi dvomil, da bi svojega sobrata mrzlo sprejeli? In tako je bilo. "Padre rector — gospod rektor", je začel šolski brat, "rad bi govoril z

njim." Kakšno presenečenje in veselje, ko namesto rektorja pride njegov soočelec iz noviciata. In nato še drugi in še naslednji. Šolski brat se je znašel kot med svojimi. Jaz sem samo piskrček pristavil. Po pozdravu in po "kako in kaj", "kdo bi si mislil!" in podobno, sva izrazila željo, da bi rada videla predvsem cerkev sv. Roze. Sv. Roza je namreč pristna južnoameriška svetnica. Rojena je bila v Limi in tam umrla. Zanimivo bo videti kraj, kjer je svetnica živela. Med tem pride "Oče rektor". Takoj je bil pri volji, peljati nas v svetišče svetnice. Vsedli smo se v domači avto in se odpeljali. Čeprav smo bili pozni (okrog 20 ure), je cerkev bila še odprta. Obisk je bil tako hiter, da smo skoraj prezrli grob sv. Roze. Pokopana je pod glavnim oltarjem.

Ko smo malo pomolili, nam je rektor, ki je v Limi že 30 let, začel razlagati. Ogledali smo si predvsem vrt, na katerem je sv. Roza živela. Sv. Roza je bila zelo lepa. Tako ljubka se je zdela materi ob rojstvu, da je vzkliknila "Es una rosa" (Prava vrtnica je). Od tedaj naprej so jo imenovali Roza. Da bi ne vzbujala s svojo telesno lepoto pozornosti, si je sama zmaličila obraz in si rezala lase. Poleg tega si je nalagala izrednih pokoro. Morala je biti deležna izrednih božjih milosti. Videli smo skromno utico, ki si jo je sama uredila, da je tam v miru molila. Res čudovita življenska pot: Doma, med vsakdanjimi dolžnostmi, je opravljala izredna dela odpovedi, mrtvičenja in molitve.

(Nadaljevanje sledi)

SLOVENCI PO SVETU

AVSTRALIJA

Slovenski pevski zbor Triglav v Melbourne-u je 15. marca priredil že tretji samostojni koncert. Udeležba rojakov na njem je bila zelo lepa. Dvorana je bila kar polna. Na sporedu je bila 8 pesmi. Pevci Triglava so jih z občutjem zapeli, zlasti Planinsko. Pa tudi ostale kot "Dober večer", "Kaj ti je deklica" in "Od Celja do Žalca" so ljudi zelo navdušile. Močno je poslušalcem ugajala tudi koroška narodna "Puabci".

Po koncertnem sporedu je bila družabna prireditev.

NEKAJ IZ GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA

V Parizu je v okviru NATO zboroval poseben odbor, ki se bavi samo s sestavljanjem list predmetov, ki jih NATO države ne smejo izvažati v ZSSR in satelitske države, češ da so vojno važni. Po mnenju angl. strokovnjakov je namreč industrijski razvoj v ZSSR že toliko napredoval, da bi se neki predmeti sedaj že smeli izvažati. Tej angl. miselnosti, ki hoče, da bi te liste prepovedanih predmetov sestavljali bolj elastično, se še vedno upirajo Amerikanci, ki menijo, da so vsi prepovedani predmeti še vedno za vojno važni.

Pakete za Evropo

vsakovrstne, kakor tudi zdravila, šivalne stroje, radijske aparate, dvokolesa itd. najbolje in najceneje pošilja

Jadran - Pak

Charcas 767. Blizu Retira. TE 31-8788

Buenos Aires

Uradne ure od 15-19 ure, ob sobotah od 11-13 ure.

Pismena naročila, kakor tudi denar, pošiljajte po giro postal ali z bančnim čekom na

ZDENKA KALEČAK

Casilla de Correo 340 - Buenos Aires
Vsi paketi so zavarovani in prispejo v 21 dneh.

Znatno znižane cene!

PO SPORTNEM SVETU

Pred dobrim mesecem se je v Budimpešti zaključilo evropsko prvenstvo v namiznem tenisu. Osvojili so si ga v moštvih Madžari, ki še nimajo tekmeča. Jugoslovani so v svoji skupini osvojili drugo mesto, za Čehi. Premagali so Zap. Nemčijo 5:3, Avstrijo 5:4, Poljsko 5:0, Bolgarijo 5:1; izgubili pa so s Švedsko 4:5 in Češkoslovaško s 3:5. V prvi skiplini je zmagala Madžarska, ki je nato v finalu premagala Češkoslovaško s 5:2.

V tekmovalstvu dam pa so se Jugoslovanke dokaj slabo odrezale. Premagale so samo Bolgarke s 3:2, izgubile pa so proti Romuniji, Belgiji, češkoslovaški in Zap. Nemčiji z 0:3, proti švedski z 1:3, in ZSSR 2:3. Prvo mesto je zasedla Anglija, ki je v finalu premagala Romunijo 3:1.

Prvak posameznikov je Madžar Bercyk, damsko prvenstvo je odnesla Madžarka Koczian, prvenstvo dvojic pa Čeha Stipek in Vyhnanovsky, Romunki Roseanu in Zellerov pa damsko prvo mesto.

Jugoslovani so na splošno razočarali. Žreb jim je bil ugoden, a so igralci odpovedali, izkazal se je le stari Harangozo.

Nekaj tednov po evropskem prvenstvu v namiznem tenisu so se najboljši igralci spet pomerili v turnirju za prvenstvo Anglije. Jugoslovan Vogrinc je v polfinalu premagal evropskega prvaka Madžara Berczika 3:2 (21:17, 22:20, 20:22, 18:21, 21:18), nato pa je v finalu izgubil iz Madžarom Sido 1:3 (13:21, 17:21, 21:17, 10:21). V mešanah parih sta zmagala Sido in Koczianova proti Hrbudi (Jug.) in Haydonovi (Angl.) z 3:2 (21:17, 21:19, 14:21, 21:17).

Argentina : Uruguay 2:0 (0:0). 30. aprila sta se pomerili obe reprezentanci z zgornjim rezultatom. Igra pa ni nikogar zadovoljila, bila je bolj "mesarsko klanje", kar dokazujejo trije izključni igralci urugvajskega in dva argentinskega moštva.

Argentina : Colo-Colo (Chile) 2:2 (2:0). V nedeljo je argentinsko moštvo v Santiagu de Chile odigralo trening tekmo. Kljub vsemu pa ni nič kaj novega pokazalo in se športni kritiki resno sprašujejo, kako bo moglo sedanje moštvo reševati čast in slavo argentinskega nogometa na tekmah na švedskem.

NE ODLAŠAJTE

s plačilom naročnine do konca leta ali še pozneje.

Uprava Svobodne Slovenije mora računati v fiskalni in druge stroške plačevati sproti tedensko.

Joven

PREPARADO PARA
TAREAS ADMINISTRATIVAS
Y VENTA

se necesita

TEJEDOR 244, CAPITAL
Teléfono 43-6583

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascante

Escribano Público
Uruguay 387
T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

LOJZE NOVAK

izključno zastopstvo

BUMAR, S. R. L.
Avda de Mayo 302 - T. E. 658-7083

Ramos Mejia

nudi slovenski skupnosti po najboljših cenah — tudi na dolgoročno odplačevanja — najbolj električne hladilnike, televizijske aparate, pralne stroje, štedilnike, radijske aparate, kolesa, električne črpalke za vodo, ventilatorje, šivalne stroje in vse druge potrebščine za dom.

PRIDEM TUDI NA DOM. Klicati T. E. 658-7083 ali osebno v trgovini.

V 19. kolu v prvi conski ligi ni nobeno slovensko nogometno moštvo priborilo niti ene pike. Mariborski Branik je v Varaždinu izgubil z Vartexom 1:2 (0:1), ljubljanski Odred z Rijeko 1:2 (0:1), dočim je Ljubljana doma izgubila z zagrebško Lokomotivo 1:7 (0:1). Položaj na lestvici po tem kolu je bil: Lokomotiva 31, Rijeka 28, Trešnjevka 25, Branik 23, Vartex 19, Odred 18, Šibenik 17, Elektrostroj 16, Ljubljana 15, Segesta 13, Orije 13, Uljanik 13, Metalac 10, Jadran 8.

V Ljubljansko-primorski ligi vodi ljubljanski Krim po prvem spomladanskem kolu z 18 točkami, pred Triglavom (16), Novo Gorico (12), Grafičarjem (11), Slovanom (10), Jesenicami (9), slede Rudar, Tržič, Ilirija, Izola.

Za slovo od zime so 30. marca v Placnici smučarji tekli in skakali. V skokih je bil prvi Poljak Gasjenica, (78, 73,5), slede Krznarič (J.) 73, 73,5, Przydya (P), 71, 71, 5, Oman, Langus, Pečar, Senčar, Gorjanc, Šlibar, Jemc, Tajner (P), Gorišek. V teku na 15 km je bil prvi G. Kordež v času 46, 58, slede Oblak, Robač, Preželj. Članice so tekmovala na 10 km: Prva je bila Rekarjeva.

Casimires ROCHA Vam nudi Krojaška delavnica NOVAK po ceni "por mayor" Cerrito 2245 — Lomas de Mirador Dohod s Colectivom št. 2 iz Ramos Mejia Iztopiti San Martin 2200

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 571282

OBVESTILA

III. kulturni večer SKA bo v soboto 17. t. m. ob sedmih zvečer v salonu Bullrich, Sarandi 41, Capital. Na sporedu je predavanje dr. Tineta Debeljaka o Danteju in prevodih Divine Comedie v slovenščino. Posebej bo govoril o letih Dantejeve emigracije. Dr. Tine Debeljak je sam dokončal prevod I. dela komedije: Pekel, ki je na sporedu letošnje knjižne zbirke SKA. Prireditev je v okviru Literarnega odseka.

Slovenska družina v Capitalu

i š č e

gospodinjstvo pomočnico stalno s sobo ali tudi samo za nekaj ur tedensko.

Plača po dogovoru.
Klicati 66-0818

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno novico, da je previden s tolaži svete vere dne 15. aprila 1958 v Tucumanu v 91 letu starosti umrl naš dragi oče, stari oče

gospod FRANC JAKIČ

K zadnjemu počitku so ga položili 15. aprila 1958 na pokopališču v Cevil Pozo (Dto. Cruz Alta).

ZAHVALA

Vsem oč. gg. župnikom, posebno g. župniku J. Urbanču, za pete pogrebne molitvene obrede v cerkvi in na pokopališču in poslovljni govor č. g. Gregoria J. Diaza ter oč. gg. R. Rodriguezu in A. Alderete-ju za asistenco pri pogrebu.

Žalujoča družina Glavan

"EUROPAK"

CANGALLO 439, oficina 119, I nadstropje

T. E. 30 - 5224 Buenos Aires
pošilja v domovino iz svojega skladišta v Trstu vsakovrstne pakete z živili, šivalne stroje, dvokolesa, radijske aparate, škropilnice za vinograd in podobno.

Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših predpisih oproščeni carine. Pošiljamo tudi vse vrste zdravil z letalsko pošto in pakete iz Argentine z živili in blagom, ki jih stranke same prinesejo. Paketi prispejo iz Trsta v roke prejemnika v okoli 25 dneh in so v celoti zavarovani. Prodaja ladijskih in letalskih vozniških kart za vse ladijske ter letalske družbe po uradnih cenah.

Uradne ure od 9.30 do 19. ob sobotah od 9. do 12.30

Naročila in denarna nakazila pošiljajte na:
EUROPAK — CANGALLO 439, of. 119, 1-er. piso - Buenos Aires

Letos, ko ves katoliški svet proslavlja nebeško Devico ob priliki stoletnice lurskih prikazovanj, je še posebej primerno, da se polnoštevilno udeležimo tradicionalnega

ROMANJA V LUJAN

in tam izrazimo svojo ljubezen Njej, ki je v Lurdu pred sto leti dejala:

"Brezmadežno Spočetje sem!"

Romanje bo v nedeljo 11. maja

NE POZABIMO:

Lahko nam je obrniti hrbet Odrašeniku in polniti razum s stvarmi, ki niso iz Resnice. Teško — dá, nemogoče — pa nam je samim najti pot nazaj.

O Marija prečista, Sedež modrosti, Ti nam pomagaj, da se zdaj in vedno vrnemo k Jezusu in pri Njem vso večnost ostanemo!

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(84)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

"Prav res," potrdi mati Jožefina, "pred vstopom v noviciat naj si postulantinja izbere drugo ime. Najboljše, da se to zgodi takoj... Ali ste mogoče že preišljevali o samostanskem imenu, ma fille?"

Bernarka ni preišljevala.

"Kakšno je ime vaše krsne botre?"

"Teta Bernarda Casterot, je moja krsna botra, Madame la Supérieure."

"Potem bi vam bilo gotovo zelo ljub, če bi se imenovali Marija Bernarda, otrok moj," je odločila sestra prednica.

Z veseljem in lahkoto je prinesla Bernardka svojo prvo žrtev, svetno ime, s katerim so jo klicali vsi, ki so jo ljubili.

Drugi dan pri kosilu se je zbralo v obednici kakšnih štirideset žensk, med njimi tudi devet pravkar preoblečenih novink. Pri njihovi mizi je imela Bernardka zadnji prostor. Lektorica pri bralnem pulu je ravnokar odprla za jetno knjigo, ki je bila določena za branje, ko je na migljaj matere Jožefine Imbert pričela govoriti vzgojiteljica novink.

"Drage sestre, veste, da imamo od včeraj v hiši novo postulantinjo. Imenuje se Bernardka Soubirous in je doma v Lurdu. V nekaj dneh bo preoblečena kot novicinja in bo dobila ime Marija Bernarda. Nekatere izmed vas so gotovo slišale o prikazovanjih in mističnih doživljanjih, ki jih je imela gospodična Soubirous in prav tako o zdravilnih posledicah, ki so vzdignile toliko po-

zornosti. Pastirsko pismo tarbeškega škofa se peča z njimi... Stopite sem, hčerka, in povejte nam na kratko in preprosto o vsem, kar ste slišali."

Docela obupana stoji Bernardka ob bralnem stojalu in gleda po mladih in starih ženskih obrazih, ki so vsi kakor brez želje, ravnodušno mirni in očitno utrujeni od mnogega jutranjega dela. Nekateri gledajo postulantinjo otroško nerodno, drugi mrtvo, trije ali štirje pari oči pa so videti prijazno topli. Bernardka, ki je svojo zgodbo že tolikokrat pripovedovala, ne ve spričo neznane mrzloste ničesar povedati. Kakor sedemletni otrok je stokajoč lovila posamezne stavke.

"Starši so nas nekoč pozimi poslali iskat dračja, sestro Marijo in mene in še neko drugo, ki se je pisala Jeanne Abadie. Marija in Jeanne sta me pustili samo na otoku Chalet, ob mlinskem potoku nasproti votline. Nenadoma je stala v skalnati votlini zelo lepa Gospa, ki je bila krasno oblečena. To sem pozneje povedala Mariji in Jeanni in potlej še svoji materi. Mati mi je prepovedala, da bi šla še tja. Toda znova sem šla. In Gospa je bila vselej tam, kadar sem prišla. Tretji pot je govorila z menoj in me prosila, naj hodim skozi petnajst dni. In jaz sem hodila tja petnajst dni, in Gospe samo dvakrat ni bilo na neki ponedeljek in neki petek. Tretji četrtki mi je ukazala, naj se umijem v studencu in tudi vodo naj pijem. Tam pa ni bilo studenca, šele drugi dan je pričel teči iz majhne luknje, ki sem jo izgrebla v kotu na desni stra-

ni. Po petnajstih dneh je Gospa še štirikrat prišla k meni. Poslednjič je odšla iz votline, in nisem je več videla."

To je bila Bernardkina suha, z nerodnimi "ini" zvezana zgodba. Padla je na kamnita tla. Nobeno obličje se ni zganilo.

"Zahvaljujemo se vam, otrok moj," je vzgojiteljica novink povzela besedo. Upam, da so me natančno razumele drage sestre novinke kakor tudi vi, Marija Bernarda, da odslej v tej hiši ne bo več govora o tej stvari. Niti vas ne bomo s tem nadlegovali, niti se vi sama ne boste na to povračali. Tako, in sedaj hitro končajmo s kosilom."

Ko se je Bernardka vrnila k mizi, jo je vprašala sosedica:

"Je to vse, gospodična? Ni bilo več?"
Bernardka je razočaranki prikimala: "Da, to je bilo vse, gospodična. Nič več ni bilo."

Na predvečer preobleke za novinke — bil je osemindvajseti julij — so Bernardko po adoraciji v hišni kapeli poklicali k materi Mariji Tereziji. Vzgojiteljica novink jo je sprejela v svoji celici, ki je bila še bolj gola in stroga kakor celice drugih nun. Samo železen križ je visel nad lesenim pogradom, na katerem je smela spati po dovoljenju generalne prednice.

"Poslušajte me, ma fille", je pričela Vauzous. "Jutri se boste podali na težko pot. To je pot, ki vodi od zemске odpovedi do večnega življenja. Sicer je noviciat šele predpot, ki vodi na glavno pot, toda za nekatere pomeni najtežji del poti. Ko smo enkrat položile obljube, najdemo neko trdno oporo proti marsikaterim napadom. Poklicala sem vas, ker bi rada osvetlila nekatere stvari, ki so med nama. Predvsem ne

vam, ali imate že pravo predstavo o moji službi, o službi vzgojiteljice novink?"

Bernardka mirno gleda nuno, ne da bi kaj odgovorila.

"Naši predstojniki so mi naložili nalogo", je nadaljevala mati Terezija, "da postanem kovač vaše duše Marija Bernarda. To se pravi, da vam postanem kot mati, ki vzgaja svojega nedoletnega otroka in ga duhovno in telesno krepi proti vsem nevarnostim življenja. Kar bomo torej v bodoče zahtevali od vas, bo imelo edini namen, da preukujemo vašo dušo in ločimo plemenito kovino od žilindre. Ali ste me razumeli?"

"O da, ma mère, mislim, da sem razumela..."

"Poklicana sem torej, da bom odslej voditeljica vaše duše. To je bilo tudi vzrok, da sem vam ukazala še enkrat govoriti o prikazovanjih, čeprav vem, da neradi govorite o tem. Odkrito priznam, da vam dolgo nisem verjela in sem imela vašo prikazovanja za hlinjenje. Med tem časom pa so se spričo čudežnih okoliščin visoki cerkveni dostojanstveniki izrekli v vašo korist. Upognem se pred sodbo teh predstojnikov. Drugega mi ne preostane. Zakaj kaj sem jaz? Verujem torej, da ste bili za časa prikazovanj nebeška odlikovanka, in da se je nad vas, Marija Bernarda, razlila nedopovedljiva milost. Zdi se mi nepazljivo. Ali mi ne morete slediti?"

"O da, lahko vam sledim, ma mère..."

"Čutiti morate, draga hčerka, kako zelo ste mi s svojim vstopom v noviciat otežkočili mojo službo. V splošnem so v noviciatu mlada bitja, ki poskušajo priti do pravega in pametnega religioznega življenja. Do kod bodo mlade duše v bodočem življenju prišle, to je v njihovi lastni moči. Vaš slučaj, Marija Bernar-

da, pa ni navaden. Če ste nebeška odlikovanka, potem moja odgovornost ne raste samo nasproti vam, temveč tudi proti nebesom. Kot štirinajstletnica ste sprejeli nedoumljivo milost kot igrajoč se otrok sončni žarek. To je skrivnost milosti, da se nam podeljuje zavoljo Odrašenikovih zaslug in ne po našem zaslužju. Ali razumete hčerka? Če ste trudni, se mirno vsedite na ta pograd."

"O ne, nisem trudna, ma mère..."

"Novo poglavje se prične za vas", nadaljuje vzgojiteljica novink z globokim vzdihom; Milost ste gotovo prejeli tudi po lastnem zaslužju, v kolikor je to človeško sploh mogoče. To je bil gotovo tudi vzrok, zakaj ste zahrepeneli po tenčici. Naša neumljiva duša bo zgoraj živela naprej in kar je pridobila ali zgrešila, toliko bo v nebesih imela, oziroma toliko ji bo v nebesih manjkalo. Vi kot odlikovanka boste zgoraj drugače sprejeti kakor mi neodlikovanci. Velika sramota pa bi bila, ko bi se nenadoma pojavila v nebesih stara Bernardka, ki sem jo jaz, njena učiteljica, tako dolgo nadzorovala: predrzna, raztresena in ravnodušna stvar, ki se ni brigala za verske resnice, ki je znala le za silo brati in pisati in je tudi sicer omahovala skozi življenje kakor molj. Lahkomiselna stvar, ki je kljub zunanji preprostosti polna prikrite zahrbtnosti in ošabnega nasprotovanja. Deklica, ki je ob vsakem času imela na jeziku samozavestno, da, celo predrzne odgovore. Stara Bernardka, ki bi rada videla, da bi bil ves svet ob njenih nogah. To je moja sodba o vas, Marija Bernarda, kakor sem si jo ustvarila pred leti. Pravico imate po vsem tem dolgem času, da mi rečete: Mati Vauzous, varate se o meni. Nisem taka, kakor me slikate. Nimam teh napak..."